

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

7-9 Δεκεμβρίου
2018

Γ' Διεθνές Επιστημονικό Εργαστήριο

Μουσείο Βυζαντινού
Πολιτισμού Θεσσαλονίκης

Αίθουσα: Στέφανος Δραγούμης
Λεωφ. Στρατού 2

Ιστορία, Τέχνη, Θεολογία, Δίκαιο, Θεσμοί,
Φιλολογία, Αρχαιολογία, Ιστορία τέχνης,
Αρχιτεκτονική, Φυσικό περιβάλλον.

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ:

MUSEUM
OF BYZANTINE
CULTURE

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

Διοικητικό Συμβούλιο Αγιορειτικής Εστίας

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Γιάννης Μπουτάρης
Δήμαρχος Θεσσαλονίκης

Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
Ιερομόναχος
Νικόδημος Λαυριώτης

Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ –
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Δ.Σ.
Πέτρος Λεκάκης
Αντιδήμαρχος Κοινωνικής
Πολιτικής και Αλληλεγγύης Δήμου
Θεσσαλονίκης

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
Αναστάσιος Ντούρος
Διευθυντής της Αγιορειτικής Εστίας

ΜΕΛΗ
Πανοσιολογιώτατος
Αρχιμανδρίτης Μεθόδιος
Ηγούμενος Ιεράς Μονής
Χιλανδαρίου

Γέρων Συμεών
Διονυσιάτης

Στέφανος Γωγάκος
Δημοτικός Σύμβουλος
Δήμου Θεσσαλονίκης

Θωμάς Ψαρράς
Γενικός Γραμματέας
Δήμου Θεσσαλονίκης

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
Μαρία Γιαννέλου
Προϊσταμένη Διοικητικών
& Οικονομικών Υπηρεσιών

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερά Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω μετὰ χαρᾶς χαιρετίζει τὴν ἑναρξιν τοῦ παρόντος Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Ἐργαστηρίου, τὸ ὁποῖον διοργανοῦται διὰ τρίτον συναπτὸν ἔτος ὑπὸ τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας.

Τὸ Ἅγιον Ὄρος, ὡς φορεὺς μιᾶς μακραίωνος καὶ πολυτίμου πνευματικῆς, ἱστορικῆς καὶ πολιτιστικῆς κληρονομίας, ἔνωρὶς εἴλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν ἔρευνητῶν καὶ τῶν ἐιδικῶν ἐπιστημόνων. Τὸ ἐπιστημονικὸν αὐτὸ ἐνδιαφέρον σήμερον συνεχίζει νὰ αὐξάνεται καὶ νὰ ἐπεκτείνεται.

Παρατηροῦμεν ὅτι, παρὰ τὴν προσπάθειαν τοῦ Ἱεροῦ Ἄθωνος νὰ μένη ἐν τῇ σιωπῇ αὐτοῦ, εἶναι ἀδύνατον νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγελικὸν «οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπὶ ἀνὸς κειμένη» (Ματθ. 5, 14). Δὲν πρέπει ὅμως νὰ διαφεύγῃ ἡμῖν τὸ γεγονός ὅτι ἡ μυστικὴ ἡσυχαστικὴ ζωὴ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἦτο ἡ ἀόρατος κινητήριος δύναμις τῆς ἀθωνικῆς ἱστορίας, τέχνης καὶ ζωῆς, πτυχὰς τῶν ὁποίων μελετοῦν σήμερον οἱ ἀνὰ τὸν κόσμον ἐιδικοί ἐπιστήμονες καὶ ἔρευνηταί.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ συνειδητοποιήσωμεν τὴν πραγματικότητα ταύτην, προκειμένου ἢ προσέγγις τοῦ ἀγιορειτικοῦ βίου καὶ τῶν ἐπιτευγμάτων του, τὰ ὁποῖα εἶναι ὀρατὰ τοῖς πᾶσι, νὰ μὴ μένη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ νὰ ἐμβαθύνῃ καὶ νὰ ἀναζητῇ τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν τῶν πραγμάτων.

Ἡ Ἀγιορειτικὴ Ἑστία, ἀφουγκραζόμενη τὴν δῖψαν τῶν ἀπανταχοῦ ἐπιστημόνων περὶ μιᾶς τοιαύτης βαθυτέρας γνωριμίας μετὰ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀφοῦ διηκόνησεν καρποφόρως τὴν ἀγιορειτικὴν ἱστορίαν μέσω τῆς διοργανώσεως σειρᾶς ἐπιτυχῶν ἐπιστημονικῶν συνεδρίων, τὰ ὁποῖα ἐνεπλούτισαν σημαντικῶς τὰς γνώσεις ἡμῶν περὶ τῶν ἀγιορειτικῶν πραγμάτων, κατὰ τὴ τελευταίαν τριετίαν ἐπέλεξεν τὸν τρόπον τῆς διοργανώσεως τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργαστηρίων, ὁ ὁποῖος σημεῖοι ἐξ ἴσου σημαντικὴν ἐπιτυχίαν, ὡς ἀποδεικνύει ἡ μαζικὴ συμμετοχὴ ἐιδικῶν ἀπὸ διαφόρους ἐπιστήμας καὶ χώρας τοῦ κόσμου.

Εὐχόμεθα ὅθεν τὴν εὐλογίαν τῆς οὐρανοῦ προστάτιδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ὑπεραγίας Θεοτόκου εἰς τὰς ἀρχομένας ἐργασίας τοῦ Γ' Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Ἐργαστηρίου πρὸς πλουσίαν καρποφορίαν αὐτοῦ, ὅπως καὶ εἰς σύνολον τὸ σημαντικὸν ἔργον τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας.

Ἐν Καραῖς τῇ 31ῇ Ὀκτωβρίου 2018

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει Ἀντιπρόσωποι καὶ Προϊστάμενοι τῶν εἰκοσιν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω.

Με ἰδιαίτερη χαρὰ καὶ ἱκανοποίησιν πραγματοποιοῦμε καὶ φέτος τὸ Διεθνές Ἐπιστημονικὸ Ἐργαστήριον τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας. Ἰκανοποίησιν που ἀντλείται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι σὴν μόλις τρίτῃ χρονίᾳ διεξαγωγῆς του, ὁ θεσμός τῶν Διεθνῶν Ἐργαστηρίων ἔχει καθιερωθεῖ ὡς ἡ κύρια καὶ πιο σημαντικὴ συνάντησις τῶν ἐρευνητῶν καὶ ἐπιστημόνων που ασχολοῦνται με τὴν Ἀθωνικὴ Ἔρευνα. Αὐτὸ καὶ μόνο γιὰ ἐμᾶς σημαίνει πολλά, μιᾶς καὶ ἑνας ἀπὸ τοὺς καταστατικούς σκοπούς τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας εἶναι ἡ ἀνάδειξις καὶ προώθησις τῶν ἐρευνῶν, ἐργασιῶν καὶ μελετῶν γύρω ἀπὸ τὴς διάφορες καὶ σημαντικὰς πτυχὰς τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας. Εἴμαστε ὅμως διπλᾶ ἱκανοποιημένοι καθὼς διαπιστώσαμε ὅτι τὸ Ἐργαστήριον μας ἔχει καταφέρει νὰ προσελκύσει μεγάλο ἀριθμὸν συμμετεχόντων, ἰδιαίτερα δε ξένων ἐπιστημόνων καὶ ἐρευνητῶν, καθιστώντας τὸ ὡς ἓνα κορυφαῖο διεθνές γεγονός καὶ ἀποδεικνύοντας ταυτόχρονα, τὴν διαρκὴ ἀκτινοβολία τοῦ Ἁγίου Ὁρους σε ολόκληρη τὴν οἰκουμένην.

Πρέπει νὰ σημειωθεῖ, ὅτι τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας ἀποδέχτηκε καὶ ἐνέκρινε τὴν πρότασιν τῆς Ἐπιστημονικῆς Επιτροπῆς γιὰ τὴν διεύρυνσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρουσιαζομένων ἐργασιῶν ἀπὸ 15 που εἶχε ἐξαρχῆς ὀριστεῖ, σε 25, προσθέτοντας ἀκόμα μισὴ ἡμέρα ἐργασιῶν, θεωρώντας ὅτι ἔπρεπε νὰ ἱκανοποιηθεῖ μεγαλύτερος ἀριθμὸς ομιλητῶν ἐνὼ ἡ μεγάλη ποικιλία τῶν θεμάτων (ἱστορία, τέχνη, θεολογία, φιλοσοφία, μεταλλοτεχνία, φυσικὸ περιβάλλον, κ.λπ.) ἐμπλουτίζει τὴς ἐργασίας τοῦ Ἐργαστηρίου με θέματα που προσελκύουν τὸ ἐνδιαφέρον ἀκόμα καὶ μὴ ἐξειδικευμένου κοινού.

Ἀπὸ τα παραπάνω μπορούμε νὰ καταλάβουμε ὅτι ὁ ἀρχικός σκοπὸς τῆς δημιουργίας τῶν Διεθνῶν Ἐπιστημονικῶν Ἐργαστηρίων ἔχει ἐπιτευχθεῖ. Μέσω τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἔργαστηρίου καὶ τῶν πρακτικῶν που ἀκολουθοῦν, ἐνισχύεται ἡ Ἀθωνικὴ ἔρευνα καὶ δίνεται τὸ βῆμα σε ὅλες καὶ ὅλους που διενεργοῦν ἢ ἔχουν ολοκληρώσει κάποια ἔρευνα γύρω ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος, νὰ παρουσιάσουν τὴς ἐργασίας τους, διευρύνοντας με τὸν τρόπο αὐτὸ, τὸν πολῦτιμο ἐπιστημονικὸν διάλογον.

Ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὴς θερμῆς μου εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη μου σὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖο γιὰ τὸ θερμὸ καὶ συνεχές ἐνδιαφέρον με τὸ ὁποῖο περιβάλλει τὴς δραστηριότητες τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας καθὼς καὶ πρὸς τὴν Ἱερά Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, γιὰ τὴν πλήρη συμπαράστασιν καὶ βοήθειαν τῆς. Θα ἤθελα νὰ εὐχαριστήσω ἐπίσης, ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐπιστημονικῆς Επιτροπῆς, καὶ ἰδιαίτερα τὸν Πρόεδρον τῆς, κ. Κρίτωνα Χρυσοχοῖδι, που γιὰ ἀκόμα ἓνα ἔτος προσέφεραν τὴν πολῦτιμην ἐπιστημονικὴν τὴς ἐμπειρίαν καὶ συνέβαλαν με τὸν τρόπο αὐτὸ σὴν διοργάνωσιν τοῦ ἔργαστηρίου.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης τὴν Διευθύντρια τοῦ Μουσείου Βυζαντινοῦ Πολιτισμοῦ κα. Ἀγαθονίκη Τσιλιπάκου, γιὰ τὴν φιλοξενίαν που προσφέρει σὴς δράσεις τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας. Τέλος θέλω νὰ εὐχαριστήσω ἀπὸ καρδίας τὰ στελέχη τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας, που γιὰ ἀκόμα μίαν χρονίαν κατάφεραν νὰ φέρουν εἰς πέρας ἓνα δύσκολον καὶ σύνθετον ἔργον, διοργανώνοντας με ἀριστὸν τρόπο τὴν κορυφαία ἐτήσια ἐπιστημονικὴ ἐκδήλωσιν τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας.

Γιάννης Μπουτάρης
Δῆμαρχος Θεσσαλονίκης | Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας

Επιστημονική Επιτροπή Γ΄ Διεθνούς Επιστημονικού Εργαστηρίου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κρίτων Χρυσοχοΐδης

Ομότιμος Διευθυντής Ερευνών, Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

ΜΕΛΗ

Ιερομόναχος Νικόδημος Λαυριώτης

Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης Μεθόδιος

Ηγούμενος της Ιεράς Μονής Χιλανδαρίου

Γέρων Συμεών Διονυσιάτης

Συμεών Πασχαλίδης

Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Αθανάσιος Σέμογλου

Καθηγητής Βυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης / Τμ. Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΠΘ

Στέφανος Διαμαντής

Δασολόγος-Φυτοπαθολόγος, Τακτικός ερευνητής

Πλούταρχος Θεοχαρίδης

Αρχιτέκτων

Φαίδων Χατζηπαντωνίου

Αρχιτέκτων - Αναστυλιωτής

Διεύθυνση

Αναστάσιος Ντούρος

Διευθυντής της Αγιορειτικής Εστίας

Συντονισμός

Μαρία Γιαννέλου

Προϊσταμένη Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών

Προβολή & Επικοινωνία

Χρήστος Δόκαλης

Διοικητική

& Τεχνική Υποστήριξη

Ευάγγελος Τσικούρας

Κική Αθανασιάδου

Κώστας Αργυρόπουλος

Η Αγιορειτική Εστία, μετά την επιτυχή διοργάνωση και του Δεύτερου Διεθνούς Επιστημονικού Εργαστηρίου και την ευμενή αποδοχή του από την επιστημονική κοινότητα, αποφάσισε να συνεχίσει την μορφή αυτή προβολής και παρουσίασης του επιστημονικού και ερευνητικού έργου που συντελείται για το Άγιο Όρος, με την διοργάνωση του Τρίτου Διεθνούς Επιστημονικού Εργαστηρίου το 2018.

Όπως ήδη είχε υπογραμμισθεί στην εγκύκλιο αναγγελίας του Πρώτου Εργαστηρίου, στόχος των διεθνών επιστημονικών εργαστηρίων είναι, παράλληλα με την ανάδειξη πρωτότυπων τελικών αποτελεσμάτων και συνθέσεων της επιστημονικής έρευνας, η παρουσίαση της προβληματικής αλλά και των πρώτων αποτελεσμάτων νέων ατομικών ερευνών αλλά και συλλογικών ερευνητικών προγραμμάτων που βρίσκονται εν εξελίξει και τα οποία δεν είναι κατ' ανάγκην και τελικά.

Η εμπειρία των δύο πρώτων Διεθνών Επιστημονικών Εργαστηρίων έδειξε ότι η κύρια επιδίωξή τους, που ήταν η ανάπτυξη ενός γόνιμου πραγματικού διαλόγου, ο οποίος εμπλουτίζει και διευρύνει την προβληματική των αθωνικών ερευνών συμβάλλοντας έτσι στην αρτιότερη ανάδειξη των αποτελεσμάτων τους, έχει επιτευχθεί δημιουργώντας μάλιστα μία απρόσμενη δυναμική. Τούτο είναι ορατό και από την εκδήλωση έντονου ενδιαφέροντος για τη συμμετοχή στο Τρίτο Εργαστήριο μεγάλου αριθμού ερευνητών, τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό, γεγονός που οδήγησε την Επιστημονική Επιτροπή να επιμηκύνει τον χρόνο διεξαγωγής του κατά μισή ημέρα, ώστε να περιληφθούν περισσότερες εισηγήσεις

Όπως διαφαίνεται από το Πρόγραμμα και το Τρίτο Διεθνές Επιστημονικό Εργαστήριο δεν έχει συγκεκριμένη θεματολογία-αφιέρωμα, όπως τα Διεθνή Συνέδρια που διοργάνωνε η Αγιορειτική Εστία ως το 2015. Ωστόσο καταβλήθηκε προσπάθεια οι εισηγήσεις να ομαδοποιηθούν κατά το δυνατόν ειδολογικά (π.χ. ιστορία, τέχνη, θεολογία, δίκαιο, θεσμοί, φιλολογία, αρχαιολογία, ιστορία τέχνης, αρχιτεκτονική, φυσικό περιβάλλον, άλλες εικαστικές τέχνες, συντήρηση έργων τέχνης, κ.λπ.).

Η Επιστημονική Επιτροπή του Τρίτου Διεθνούς Επιστημονικού Εργαστηρίου

Γ' Διεθνές Επιστημονικό Εργαστήριο

Παρασκευή 7 Δεκεμβρίου 2018

Εναρκτήρια Τελετή

17:30 – 18:00 ΥΠΟΔΟΧΗ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ

18:00 – 18:30 Χαιρετισμός της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου
Χαιρετισμός της Ιεράς Κοινότητος του Αγίου Όρους
Χαιρετισμός του Δημάρχου Θεσσαλονίκης και Προέδρου του Δ.Σ. της Αγιορειτικής Εστίας κ. Γιάννη Μπουτάρη
Χαιρετισμός της Διευθύντριας του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού, κ. Αγαθονίκης Τσιλιπάκου
Χαιρετισμός του Προέδρου της Επιστημονικής Επιτροπής του Εργαστηρίου, κ. Κρίτωνος Χρυσοχοΐδη

1η Συνεδρίαση

18:30 – 19:00 **Ευάγγελος Χρυσός**, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
Απομακρύνοντας τον Πλάτωνα από τον Άθω

19:00 – 19:30 **Χρήστος Μαλατράς**, Humboldt Research Fellow, Πανεπιστήμιο της Κολωνίας (Universität zu Köln)
Τα μοναστήρια του Αγίου Όρους και η επαρχιακή κοινωνία στο Ύστερο Βυζάντιο

19:30 – 20:00 **Mirjana Živojinović**, Ακαδημαϊκός, Σερβική Ακαδημία Επιστημών και Τεχνών
Ο μεγάλος ζουπάνος Στέφανος Νέμανιτς – μετόχι στο Χβόσνο

20:00 – 20:30 **Srdan Pirivatric**, Επιστημονικός Συνεργάτης του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών της Σερβικής Ακαδημίας Επιστημών & Τεχνών
Ο αφορισμός του βασιλιά Ντουςάν (το ανάθεμα του Καλλίστου) και το Άγιον Όρος

20:30 – 21:00 **Dejan Dželebdžić**, Επιστημονικός Συνεργάτης του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών της Σερβικής Ακαδημίας Επιστημών και Τεχνών
Η έκδοση των μεταβυζαντινών εγγράφων της Ιεράς Μονής Χιλανδαρίου

21:00 – 22:00 ΔΕΞΙΩΣΗ

Σάββατο 8 Δεκεμβρίου 2018

2η Συνεδρίαση

09:30 – 10:00 **Διογένης Καραγιαννακίδης**, Δρ Νομικής Δικηγόρος
Εκπροσώπηση και έγγραφα των αγιορειτικών μονών στο πλαίσιο των σχέσεων ιδιωτικού δικαίου

10:00 – 10:30 **Alex Rodriguez Suarez**, Independent scholar (Barcelona)
Bell ringing on Mount Athos during the Ottoman period

10:30 – 11:00 **Στέφανος Παλιομπέης**, Δρ Αρχαιολόγος, ΥΠΠΟΑ / Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων
Προσκυνητών και περιηγητών εντυπώσεις μέσα από το «Βιβλίο Επισκεπτών» της Ιεράς Επιστοασίας του Αγίου Όρους από το 1874 έως το 1912

11:00 – 11:30 **Dr Helen M. Dixon**, Assistant Professor / Lecturer in Classes
A Byzantine traveller to Rome returns East? The anonymousscribe of Archives Vatopaidiou Monastery, ntoul. 3, 15A.

11:30 – 12:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

3η Συνεδρίαση

12:00 – 12:30 **Δημοσθένης Α. Κακλαμάνος**, Επίκουρος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
Βυζαντινά Αγιορειτικά Χειρόγραφα του Μηνολογίου του Συμεών Μεταφραστή

12:30 – 13:00 **Μιλτιάδης Παππάς**, Επίκουρος καθηγητής Μουσικολογίας του Πολυτεχνείου Κωνσταντινουπόλεως
Τα χειρόγραφα της οθωμανικής μουσικής του Αγίου Όρους

13:00 – 13:30 **Ελένη Καραντζόλα**, Πανεπιστήμιο Αιγαίου / **Αναστάσιος Παπαϊωάννου**, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Η γλώσσα των έργων του Αγάπριου Λάνδου και η διαμόρφωση “πανελληνίας κοινής”

13:30 – 14:00 **Ekaterina Dughashvili**, Professor, Dr of philology / «K. Kekelidze» Georgian National Centre of Manuscripts / St. Andrew the first Called University of the Patriarchate of Georgia
Georgian literary school and Manuscripts of the Mount Athos (Iviron Monastery) in the context of the Byzantine cultural orientation

Σάββατο 8 Δεκεμβρίου 2018

4η Συνεδρίαση

- 17:30 - 18:00 **Κωνσταντίνος - Φίλιππος Μαυρουλίδης**, Δρ Φιλολογίας – Ερευνητής
Δύο ανέκδοτες Ομιλίες του Ιωάννου του Χρυσσοστόμου: Κριτική έκδοση
- 18:00 - 18:30 **Vladimir Bozinovic**, PhD candidate, Istanbul University, Faculty of Letters
Architectural decoration of the outer narthex of Chilandar monastery
- 18:30 - 19:00 **Nina Chichinadze**, Dr Associate Professor, Iliia State University
Tbilisi, GEORGIA
Monastic Arts of Mount Athos of Byzantine and Post-Byzantine:
Georgian Textual Evidences
- 19:00 - 19:30 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

5η Συνεδρίαση

- 19:30 - 20:00 **Manuela Studer – Karlen**, Lecture and researcher in Late Antique
and Byzantine Art and Archeology at the University of Fribourg (CH)
The depiction of the «Christ Anapeson»: the making of an image
and its distribution
- 20:00 - 20:30 **Αρχιμ. Εφραίμ Γκιβίσσης-Εσφιγμενίτης**, Αρχιμανδρίτης
Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, Μεταπτυχιακός Τμ. Ιστορίας -
Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.
Πρωτότυπα και Αρχαιότητα: στάσεις και χειρονομίες
- 20:30 - 21:00 **Ελένη Βλαχοπούλου-Καραμπίνα**, Δρ. Βυζαντινής Αρχαιολογίας,
Ε.Δ.Ι.Π., Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας,
Θεολογική Σχολή Ε.Κ.Π.Α.
Ενυπόγραφα Γεωργιανά Χρυσοκεντήματα της Ιεράς Μονής Ιβήρων
(17ου αι): βυζαντινές επιδράσεις και διαφοροποιήσεις

Κυριακή 9 Δεκεμβρίου 2018

6η Συνεδρίαση

- 11:00 - 11:30 **Δημήτριος Λιάκος**, Δρ Αρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων
Χαλκιδικής και Αγίου Όρους
Πολυτελή και ταπεινά αντικείμενα στις αθωνικές μονές: οι δωρητές
και τα ιστορικά συμφραζόμενα (10ος - 16ος αι.)
- 11:30 - 12:00 **Πασχάλης Ανδρούδης**, Επίκουρος καθηγητής Βυζαντινής
Αρχαιολογίας και Τέχνης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ.
Νεότερα στοιχεία και χρονολογήσεις για τα έργα της βυζαντινής
μεταλλοτεχνίας στις Μονές του Αγίου Όρους
- 12:00 - 12:30 **Νικόλαος Βρυζίδης**, Δρ Ιστορίας της Τέχνης
Οθωμανικά υφάσματα στο Άγιο Όρος κατά το 16ο και 17ο αιώνα:
κατάλοιπα ενός κοινωνικού πλαισίου
- 12:30 - 13:00 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

7η Συνεδρίαση

- 13:00 - 13:30 **Κωνσταντίνος Μ. Βαφειάδης**, Καθηγητής (Ε.Δ.Ι.Π)
Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών
Η συλλογή εικόνων της Ιεράς Μονής Διονυσίου και τα εργαστήρια
ζωγραφικής στο Άγιο Όρος, 14ος – 18ος αιώνες
- 13:30 - 14:00 **Σταμάτης Χονδρογιάννης**, Αρχιτέκτονας
Το σκευοφυλάκιο της μονής Διονυσίου του Αγίου Όρους:
από την διαφύλαξη και την έκθεση κειμηλίων, στην ανάδειξη
της αρχιτεκτονικής ιστορίας της Μονής.
- 14:00 - 14:30 **Ευάγγελος Ματζίρης**, Δασολόγος εδαφολόγος Msc,
Ph.D., Προϊστάμενος Τμ. Αλσών Δενδροστοιχιών & Φυτωρίων
Δήμου Θεσσαλονίκης / **Όλγα Χ. Μπακιρτζή**, Δρ Γεωπόνος - Αρχιτέκτων
Τοπίου, MLA (Εφορεία Αρχαιοτήτων πόλης Θεσσαλονίκης /
Αθανάσιος Παπαϊωάννου, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος
Δασολογίας & Φυσιικού περιβάλλοντος Α.Π.Θ.
Κήποι και δέντρα στο Περιβόλι της Παναγίας
- 14:30 - 15:00 **ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ**

Αναρτημένες Πινακίδες (Posters)

Η παρουσίαση τους θα πραγματοποιηθεί
την Κυριακή 9 Δεκεμβρίου 2018 στις 14:30

**Χαμηλή συχνότητα καρκίνου του προστάτη
σε ειδική ομάδα πληθυσμού**

Χαράλαμπος Απδονόπουλος,
Χειρουργός ουρολόγος

**Ματιές στο παρελθόν του Αγίου Όρους:
ψηφιοποίηση φωτογραφιών των μέσων του 20ου αιώνα**

Ευρωπαϊκό Ερευνητικό Πρόγραμμα BYZART: Byzantine Art
and Archaeology on Europeana, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Δημήτριος Μηνασίδης,
Υποψήφιος Διδάκτορας
Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Α.Π.Θ.

Αριστοτέλης Μέντζος,
Ομότιμος Καθηγητής
Βυζαντινής Αρχαιολογίας,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Α.Π.Θ.

Μάρκος Πηλαβάκης,
Μεταπτυχιακός φοιτητής
Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Α.Π.Θ.

Αθανάσιος Σέμογλου,
Καθηγητής Βυζαντινής
Αρχαιολογίας και Τέχνης,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Α.Π.Θ.

Ευάγγελος Φραγκοτινός,
Μεταπτυχιακός φοιτητής
Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Α.Π.Θ.

Μελίνα Παϊσίδου,
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Βυζαντινής Αρχαιολογίας,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Α.Π.Θ.

Ομιλητές

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

Vladimir Bozinovic
Dr Nina Chichinadze
Dr Helen M. Dixon
Ekaterina Dughashvili
Dejan Dželebdžić
Srđan Pirivatrić
Manuela Studer - Karlen
Alex Rodriguez Suarez
Mirjana Živojinović
Πασχάλης Ανδρούδης
Κωνσταντίνος Βαφειάδης
Ελένη Βλαχοπούλου
Νικόλαος Βρυζίδης
Αρχιμ. Εφραίμ Γκιβίσης -Εσφιγμενίτης
Δημοσθένης Κακλαμάνος
Διογένης Καραγιαννακίδης
Ελένη Καραντζόλα
Αναστάσιος Παπαϊωάννου
Δημήτριος Λιάκος
Χρήστος Μαλατράς
Ευάγγελος Ματζίρης
Όλγα Χ. Μπακιρτζή
Αθανάσιος Παπαϊωάννου
Κωνσταντίνος - Φίλιππος Μαυρουλίδης
Στέφανος Παλιομπέης
Μιλτιάδης Παππάς
Σταμάτης Χονδρογιάννης
Ευάγγελος Χρυσός

E-MAIL

vladimirbozinovic@hotmail.com
nino_chichinadze@iliauni.edu.ge, nchicinadze@yahoo.com
helen.dixon@ucd.ie
Ekadughashvili6@gmail.com
dejan011@hotmail.com
srđjan.pirivatric@vi.sanu.ac.rs, spirivat@yahoo.com
manuela.studer@unifr.ch
argyrus1028@hotmail.com
Mirjana.Zivojinovic@sanu.ac.rs
archaio22@gmail.com, pandroudis@hist.auth.gr
konstvaf@yahoo.gr
vlachop-el@hotmail.com
nikolaos.vryzidis@gmail.com
esefrie@gmail.com
dkaklama@past.auth.gr
karagiannakidis@gmail.com
karantzola@rhodes.aegean.gr
tpapaioa@yahoo.gr
liakos712003@yahoo.gr
chrkak@hotmail.com
v.matziris@thessaloniki.gr
olgabakirtzis@hotmail.com
apapaioa@for.auth.gr
kmavroulidis@hotmail.com
stefanospal@gmail.com
pappasmilt@itu.edu.tr
sxond1@gmail.com
evchrysos@gmail.com

Ανακοινώσεις Τοίχου (Posters)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

Χαράλαμπος Αηδονόπουλος
Δημήτριος Μηνασίδης
Μάρκος Πηλαβάκης
Ευάγγελος Φραγκοταϊνός
Αριστοτέλης Μέντζος
Αθανάσιος Σέμογλου
Μελίνα Παϊσίδου

E-MAIL

xaraid@otenet.gr
dminasidi@hist.auth.gr
pilamark@hist.auth.gr
evangelof@hist.auth.gr
mentzos@hist.auth.gr
semoglou@hist.auth.gr
mpaisidou@hist.auth.gr

Οι εργασίες του Τρίτου Διεθνούς
Επιστημονικού Εργαστηρίου
θα μεταδίδονται live streaming στο:
www.agioritikiestia.liveevents.gr

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

 ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

makthes.gr

 EPT 3

 102 FM
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

 95.8 fm
ΕΡΤ 3
ΣΤΑΣΙΜΟΣ ΕΤΙΜΟ ΠΟΛΙΤΕΙΣ

 M100

 M100

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΕΓΝΑΤΙΑ 109, 54635 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τ. 2310263308 | Φ. 2310250648
e-mail: info@agioritikiestia.gr

www.agioritikiestia.gr

